

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia: Historia económica

Materia	Historia: Historia económica			
Código	V03G100V01103			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Vallejo Pousada, Rafael			
Profesorado	Vallejo Pousada, Rafael			
Correo-e	vallejo@uvigo.es			
Web	http://vallejo.webs6.uvigo.es/es/			
Descrición xeral	A materia Historia Económica Mundial ten por obxecto iniciar aos estudantes de Economía no estudo do longo prazo, das grandes transformacións na organización económica das sociedades humanas, desde o século XI até principios do século XXI, para entender como se conformaron as bases da economía actual. Atende aos grandes cambios nas formas de produción, nas bases tecnolóxicas e enerxéticas, nas modelos organizativos e institucionais, así como aos cambios nos modos de comercio e distribución.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
C2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
C3	Coñecer o marco institucional da economía
C4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
C5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
C6	Adquirir coñecementos de Análise económica
C7	Comprender o entorno empresarial
C8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
C9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
D1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
D2	Capacidade de traballar en equipo
D4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
D5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
D7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Interpretación e comprensión dos conceptos económicos e historiográficos fundamentais.	C2
Coñecer o marco institucional da economía.	C3
Comprender o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo	C3
Coñecer o sistema europeo de contabilidade nacional	C6
Saber situar a economía na súa evolución histórica.	C4
Distinguir os condicionantes e as forzas que impulsan ou frean o crecemento económico no longo prazo	C5

Capacidade para buscar información económica, analizar a evolución dunha economía e a súa comparación con outras economías		C8
Entender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos.		C5
Manexo e interpretación dos contidos de textos e representacións gráficas		C6 C8
Capacidade para a análise crítica sobre as ferramentas a utilizar e na interpretación dos resultados, a nivel individual ou de grupo		C8 D5 D7
Posuír habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido.		C8
Consideración dos valores e principios cívicos como factores integrantes da análise dos feitos económicos		D1
Fomentar a calidade, claridade e precisión na expresión para argumentar de forma coherente		D5
Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable.	B1	
Fomentar a capacidade de organización de coñecementos e a súa exposición, oral ou escrita, de maneira clara, adecuada e eficiente	A4	D5
Ser capaz de traballar en equipo.	A3 A4	D2
Tratamento e interpretación dos coñecementos de forma sintética e crítica	A3	D7
Posuír espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo a empatía co resto de persoas.		D1 D2 D4
Aplicación dos coñecementos na evolución dos feitos económicos á comprensión dos problemas máis recentes de natureza económica e os seus efectos.		C5
Demostrar habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas.		D5
Evidenciar competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia.		D5
Fomentar a actitude crítica e autocrítica.		D7
Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación.		C7 C9

Contidos

Tema	
1. Introducción á Historia Económica Mundial	1.1. Uns conceptos previos: Historia e Economía. Obxecto e suxeitos. 1.2. Organización e contido da Historia Económica.
2. As economías preindustriais	2.1. A economía nos séculos XI-XV: poboación, produción e comercio. 2.2. A economía na época do Mercantilismo: a expansión occidental, séculos XVI-XVIII.
Tema 3. Revolución industrial e industrialización, 1763-1914.	3.1. Paz e guerra: A transición ao capitalismo industrial e a revolución industrial, 1763-1815. 3.2. O século da industrialización, 1815-1914. Difusión da revolución industrial e transformación nas súas bases enerxéticas, tecnolóxicas e organizativas. 3.3. Relacións internacionais e comercio mundial na era da industrialización.
Tema 4. A economía mundial entre a I Guerra Mundial e a caída do Muro de Berlín.	4.1. A economía entre e durante as dúas guerras mundiais, 1914-1945. 4.2. A sociedade opulenta e a desigualdade mundial, 1945-1991: produción e comercio na sociedade do consumo de masas.
5. A economía a finais do século XX.	5.1. Globalización e nova revolución tecno-económica. 5.2. Principais tendencias da produción, o comercio e a distribución da renda.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	15	30	45
Seminario	5	2	7
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Esta lección consiste na exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con apoio en recursos informáticos. Aínda que estas clases teñen un carácter expositivo, non exclúen en absoluto a intervención dos alumnos. Como se verá, fomentárase nas mesmas as preguntas e algúns debates sobre as cuestións tratadas. Dúas horas semanais.
Seminario	Realizaranse, cunha duración por sesión 2 h,30', 8 seminarios (2 destes seminarios especificanse no apartado seguinte). Os seminarios están expostos cun carácter práctico: aprendizaxe activa a través do acceso á información -escrita ou visual-, a lectura, a escritura e o debate en clase. Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, visionado dalgún documental ou película, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respostas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, etc.). O contido de cada seminario práctico preséntase sempre na plataforma docente, con antelación. Nesta presentación defínense os seus obxectivos, as cuestións concretas a abordar, os materiais cos que traballar ou que han de ser buscados polos alumnos e alumnas. Tamén serán presentados en clases, polo profesor, cunha ou dúas semanas de antelación. Plataforma docente e Libro de Prácticas: As prácticas dos seminarios sóbense, resoltas, á plataforma docente o día antes de ser vistas en clase. Tras velas e discutilas en clase, faranse polos alumnos as correccións que estimen oportunas. E así corrixidas sóbense ao Libro de Prácticas, seguindo a orde en que son vistas en clase. Este Libro de Prácticas, que inclúe un breve diario da docencia, é obxecto de avaliación final. Dous dos seminarios serán dedicados ás Guerras Mundiais, como se explica no apartado correspondente.
Seminario	Realizáanse 2 seminarios, dedicados ás dúas guerras mundiais do século XX, con tutorías específicas para os grupos (2 h 30' cada seminario). Estes dous seminarios requirirán procuras bibliográficas e doutros materiais, para estudar a economía durante as guerras e as súas consecuencias, que esixirán tutorías personalizadas para os grupos que se formen para realizar os correspondentes traballos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Os seminarios teñen un carácter práctico. Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respostas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, gráficos). As dúbidas resólvense na tutorías individuais e a través do Foro que se abre na plataforma de MOOVI.
Seminario	Na plataforma de MOOVI ábrese un Foro de preguntas sobre o curso que serve de canle para a relación entre alumnos e profesor, e entre o alumnado, para canalizar dúbidas, respostas e suxestións
Lección maxistral	A aprendizaxe xorde da recepción de información (dimensión receptiva) e do tratamento intelixente desa información (dimensión activa), desde a súa procura, até a súa provisión e procesamiento. Non hai aprendizaxe sen o traballo activo dos propios alumnos. O profesor fomenta, instando á participación do alumnado tanto nas clases teóricas como nas prácticas, que esixirán unha actividade continuada ao longo de todo o curso, e a resolución das preguntas ou dúbidas que vaian xurdindo, a título individual ou colectivo. Neste proceso de aprendizaxe, nas clases teóricas e prácticas, haberá unha atención oportuna ás dúbidas ou as dificultades que poidan xurdir, directamente nas clases, nas tutorías ou a través da plataforma docente desta materia en MOOVI.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Seminario	Os seminarios específicos sobre as economías durante a guerra e as consecuencias económicas das mesmas teñen igualmente un carácter eminentemente práctico. Abarcan procura de materiais, lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación dunha síntese e dun powerpoint para as presentacións en clase, respostas ás preguntas dos restantes compañeiros/as e do profesor unha vez feitas as exposicións	25	A3 A4	C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	D1 D2 D4 D5 D7
Seminario	Os seminarios teñen un carácter práctico. Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respostas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, gráficos). Preséntanse sempre na plataforma docente, con antelación, definindo os seus obxectivos, as cuestións concretas a abordar, e os materiais cos que traballar ou que han de ser buscados polos alumnos e alumnas. Tamén serán presentados en clases, polo profesor, cunha semana de antelación. As prácticas dos seminarios sóbense, resoltas, á plataforma docente o día antes de ser vistas en clase. Tras velas e discutilas en clase, faranse as correccións que estimen oportunas. E así corrixidas sóbense ao Libro de Prácticas, seguindo a orde en que son vistas en clase. A avaliación valora os exercicios e a participación en clase, por unha banda, e o Libro de Prácticas, por outro. A resultante é unha nota media.	25	A3 A4	C8 C9	D1 D4 D5 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizarase un exame final da materia, con varias preguntas de desenvolvemento (a metade procedentes da parte das prácticas; a outra metade da parte da teoría). O exame final ten unha parte correspondente aos exercicios/problemas prácticos realizados en clase con motivo dos seminarios. Valorarase a calidade formal das respostas e o seu contido. O exame terá, en conxunto, unha duración máxima de dúas horas.	25		C2 C3 C4 C7	D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase un exame final da materia, con varias preguntas de desenvolvemento (a metade procedentes da parte das prácticas; a outra metade da parte da teoría). As preguntas da parte teóricas tratarán os contidos das clases maxistras O exame terá unha duración máxima de dúas horas	25	A3 A4	C2 C3 C4 C7 C8 C9	D5 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A avaliación contida nesta guía docente está dirixida a alumnas e alumnos de ensino presencial.
2. A tutoría dos grupos que se constitúan é obrigatoria.
3. Os seminarios de prácticas, que se estenden ao longo de todo o curso, son de asistencia obrigatoria. Representan o 50% da nota da nota final. Valoraranse as actividades realizadas ao longo do curso: exposicións nas clases prácticas; a intervención nos debates; os exercicios escritos, que se trasladarán ao Libro de Prácticas, que se irá confeccionando ao longo do curso e subirase á plataforma docente.
4. A calificación obtida no exame suporá o 50% da nota final.
5. Os alumnos e alumnas que non asistan de forma regular, teñen en todo caso que facer as prácticas, a través da plataforma docente, e presentarse ao exame final, coa parte práctica e teórica da materia.
6. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. Daranse a coñecer tamén a través da plataforma docente desta materia.
7. A avaliación de Xullo seguirá os mesmos criterios que os da convocatoria ordinaria.
8. Para o alumnado que renuncia ao ensino presencial: o 100% da nota final obterase mediante un exame final escrito. Deberá realizarse esta renuncia durante o tres primeiras semanas do setembro. Este alumnado deberá seguir as clases prácticas, realizándoas mesmo virtualmente, pois forman parte das aprendizaxes sometidas á avaliación final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Allen, R. C., **Global economic history : a very short introduction**, Oxford University Press, 2011
- Allen, R. C., **Historia económica mundial: una breve introducción**, Alianza, 2011
- Cameron, R. y Neal, L., **Historia Económica Mundial. Desde el paleolítico hasta el presente**, 5ª, Alianza, 2005
- Cameron, R.; Neal, L., **A Concise Economic History of the World: From Paleolithic Times to the Present**, 5ª, Oxford University Press, 2016
- Clark, G., **Adiós a la sopa de pan, hola al sushi**, Universidad de Valencia, 2014
- Comín, F., Hernández, M., Llopis, E. (eds), **Historia Económica de España siglos X-XX**, Crítica, 2002
- Feliù, G.; Sudrià, C., **Introducción a la historia económica mundial**, 2ª edición, Universidad de Valencia, 2013
- Tello Argay, E. (coord), **Guía práctica de historia económica mundial**, UAB publicaciones, 2005
- Williamson, J.G., **Comercio y Pobreza: cuándo y cómo comenzó el atraso del tercer mundo**, Crítica, 2012

Bibliografía Complementaria

- Baten, Joerg, **A History of the global economy. 1500 to the present**, Cambridge University Press, 2016
- Camps Cura, E., **Historia Económica Mundial. La formación de la economía internacional (siglos XVII-XX)**, McGraw Hill, 2013
- Clark, G., **A Farewell to Alms. A brief economic history of the world**, Princeton University Press, 2007
- Comín, F., **Historia económica mundial. De los orígenes a la actualidad**, Alianza, 2011
- Comín, F. Hernández, M., Llopis, E., **Historia Económica Mundial. Siglos X-XX**, Crítica, 2005
- De Vries, J., **La revolución industrial. Consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente**, Crítica, 2009
- Frieden, J. A., **Capitalismo Global: el trasfondo económico de la historia del siglo XX**, Crítica, 2007
- Hobsbawm, E. J., **Historia del siglo XX: 1914-1991**, Crítica, 1995
- Kenwood, A.G. and A.L. Lougheed, **Historia del desarrollo económico internacional**, 4ª, Itsmo, 1995
- Kenwood, A.G and Lougheed, A.L.; Graff, M., **Growth of the international economy, 1820-2015**, 5ª, Routledge, 2011
- Kriedte, P., **Feudalismo tardío y Capital Mercantil**, 10ª, Crítica, 1989
- Maddison, A., **La economía mundial: una perspectiva millonaria**, Mundi-Prensa, 2002
- Palafox, J. (ed), **Los tiempos cambian: historia de la Economía**, Tirant lo Blanc, 2014
- Tortella, G., **Los orígenes del siglo XXI. Un ensayo de historia social y económica contemporánea**, Gadir, 2005
- Williamson, J.G., **Trade and poverty: when the Third World fell behind**, Mit Press, 2011
- Zamagni, V., **Historia Económica de la Europa Contemporánea**, Crítica, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Economía: Economía mundial/V03G100V01202
- Economía española/V03G100V01301
- Política económica/V03G100V01504
- Economía política e das institucións/V03G100V01913
- Historia económica de España/V03G100V01906
- Técnicas cuantitativas para a análise económica/V03G100V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

- Ciencia política: Ciencia política/V03G100V01101
- Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Outros comentarios

1. Para a preparación deste curso, nun escenario de posible confinamento, aconséllase mercar desde o inicio do curso un manual de Historia Económica. O manual aconsellado é Jordi Palafox (editor), Los tiempos cambian. Historia de la Economía, Valencia, Tirant Humanidades, 2014.
2. Aconséllase un traballo regular, sistemático, ao longo do cuadrimestre, tanto no referente aos contidos teóricos transmitidos nas clases maxistras como nos traballos de seminario prácticos.
3. Na parte práctica como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade das intervencións, ben sexa dentro dos grupos de traballo que se formen, ben individualmente.
4. Considérase relevante unha actitude construtiva, crítica, e a participación activa nas clases teóricas e prácticas.
5. A expresión escrita debe coidarse de forma especial: a claridade na exposición, a orde, e o rigor ortográfico e sintáctico

son fundamentais nun estudante universitario.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Ante a incerteza sobre a evolución da pandemia COVID 19, consideramos os seguintes escenarios:

MODALIDADE MIXTA

As clases serán impartidas de forma presencial e de forma online, a través de Campus Remoto e a plataforma MOOVI, seguindo as directrices establecidas pola UVigo.

A metodoloxía e os criterios de avaliación serán os recolleitos nesta guía.

MODALIDADE NON PRESENCIAL

No caso de que non poida haber docencia presencial, esta realizarase online, tanto as clases teóricas como prácticas, a través do Campus Remoto e da plataforma MOOVI, seguindo as directrices establecidas pola UVigo. Os materiais das clases prácticas fórncense aos alumnos/ as do mesmo xeito que cando as prácticas son presenciais. En canto ao manual, este curso aconséllase a compra do mesmo a todo o alumnado ao principio do curso, ante a posibilidade do peche das bibliotecas nun escenario de confinamento. (Especifícase no apartado 9 de recomendacións).

AVALIACIÓN

No relativo ás probas de avaliación, no caso de confinamento, tanto os exames dos contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolta nos grupos grandes, poderanse realizar online a través da plataforma MOOVI, ou a través do Campus Remoto na data e o horario establecidos no calendario de exames do centro.

As preguntas de desenvolvemento poderán ser substituídas e/ou complementadas por preguntas test cando as probas de avaliación non se poidan realizar presencialmente.

TUTORIZACIÓN

Para todas as modalidades, as seccións de tutorización realizásense por medios telemáticos (correo electrónico, Videoconferencia,...), baixo a modalidade de concertación previa.
